

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. gruodžio 18 d.*

Sujungtose bylose C-101/07 P ir C-110/07 P

dėl 2007 m. vasario 19 d. ir 20 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateiktų dviejų apeliacinių skundų,

Coop de France bétail et viande, buvusi *Fédération nationale de la coopération bétail et viande* (FNCBV), įsteigta Paryžiuje (Prancūzija), atstovaujama advokato M. Ponsard, nurodžiusi adresą dokumentams pateikti Liuksemburge (C-101/07 P),

Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles (FNSEA), įsteigta Paryžiuje,

Fédération nationale bovine (FNB), įsteigta Paryžiuje,

Fédération nationale des producteurs de lait (FNPL), įsteigta Paryžiuje,

* Proceso kalba: prancūzų.

Jeunes agriculteurs (JA), įsteigta Paryžiuje,

atstovaujamos advokatų V. Ledoux ir B. Neouze (C-110/07 P),

ieškovai,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Bendrijų Komisijai, atstovaujamai A. Bouquet ir X. Lewis, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Prancūzijos Respublikai, atstovaujamai G. de Bergues ir S. Ramet,

įstojusiai į bylą šaliai pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka ir U. Lõhmus (pranešėjas),

generalinis advokatas J. Mazák,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2008 m. balandžio 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

atsižvelgęs į 2008 m. spalio 2 d. Nutartį iš naujo pradėti žodinę proceso dalį,

susipažinęs su 2008 m. spalio 16 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Savo apeliaciniais skundais *Coop de France bétail et viande*, buvusi *Fédération nationale de coopération bétail et viande* (toliau – FNCBV) (C-101/07 P) ir *Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles* (toliau – FNSEA), *Fédération nationale bovine* (toliau – FNB), *Fédération nationale des producteurs de lait* (toliau – FNPL) ir *Jeunes agriculteurs* (toliau – JA) (C-110/07 P) prašo panaikinti 2006 m. gruodžio 13 d.

Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *FNCBV ir kt. prieš Komisiją* (T-217/03 ir T-245/03, Rink. p. II-4987, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo minėtas teismas sumažino Europos Bendrijų Komisijos 2003 m. balandžio 2 d. Sprendimu 2003/600/EB, susijusiu su EB 81 straipsnio taikymo procedūra (byla COMP/C.38.279/F3 – Prancūziška galvijiena) (OL L 209, p. 12, toliau – ginčijamas sprendimas) jiems paskirtas baudas, tačiau iš esmės atmetė ieškinius, kiek jie susiję su šio sprendimo panaikinimu.

Teisinis pagrindas

- 2 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL 13, 1962, p. 204), 15 straipsnio 2 dalis nustato:

2. Komisija gali priimti sprendimą taikyti įmonėms arba įmonių asociacijoms baudas nuo tūkstančio iki milijono apskaitos vienetų arba didesnes, bet ne didesnės kaip 10 % kiekvienos iš pažeidime dalyvaujančių įmonių praėjusių verslo metų metinės apyvartos, jeigu tyčia arba dėl neatsargumo:

- a) jos pažeidžia (EB 81) straipsnio 1 dalį arba (EB 82) straipsnį; arba

b) neįvykdo kurio nors 8 straipsnio 1 dalyje nustatyto įsipareigojimo.

Nustatant baudos dydį, atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.

- ³ Pagal Komisijos pranešimo „Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairės“ (OL C 9, 1998, p. 3, toliau – gairės) 5 punkto c papunktį:

„Su įmonių asociacijomis susijusiose bylose, esant galimybei, sprendimai turėtų būti adresuojami asociacijai priklausančioms įmonėms ir baudos turėtų būti skiriamos atskiriems nariams.

Jei tai neįmanoma (pvz., jei yra keli tūkstančiai įmonių narių), išskyrus į EAPB sutarties taikymo sritį patenkančius atvejus, asociacijai skirtina bendra bauda, apskaičiuota pagal pirmiau minėtus principus ir atitinkanti visų pavienių baudų, kurios galėtų būti skiriamos kiekvienai asociacijos narei, sumą.“

- ⁴ 1962 m. balandžio 4 d. Tarybos reglamento Nr. 26 dėl tam tikrų konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais (OL 30, 1962, p. 993) 1 straipsnis numato, kad EB 81–86 straipsniai ir jų įgyvendinimo nuostatos, laikantis šio reglamento 2 straipsnio nuostatų, taikomi visiems EB 81 straipsnio 1 dalyje ir EB 82 straipsnyje nurodytiems susitarimams, sprendimams ir veiksams, susijusiems

su EB sutarties I priede išvardytų produktų, be kita ko, su gyvų gyvūnų, mėsos ir valgomųjų mėsos subproduktų, gamyba ar prekyba jais.

5 Minėto reglamento 2 straipsnio 1 dalis nustato:

„(EB 81) straipsnio 1 dalis netaikoma tokiems pirmesniame straipsnyje nurodytiems susitarimams, sprendimams ir veiksams, kurie yra nacionalinės rinkos organizavimo sudėtinė dalis arba yra būtini (EB 33) straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti. Ji visiškai netaikoma tokiems vienai valstybei narei priklausančių ūkininkų, ūkininkų asociacijų arba tokių asociacijų susivienijimų susitarimams, sprendimams ir veiksams, kurie yra susiję su žemės ūkio produktų gamyba ir prekyba jais arba bendros infrastruktūros naudojimu žemės ūkio produktams saugoti, apdoroti ar perdirbti ir kuriais neįsipareigojama nustatyti vienodų kainų, nebent Komisija nustatytų, kad taip pašalinama konkurencija arba kyla pavojus įgyvendinant (EB 33) straipsnyje numatytus tikslus.“ (Pataisytas vertimas)

Faktinės bylų aplinkybės

6 Skundžiamame sprendime išdėstyti faktai, dėl kurių buvo paduoti ieškiniai Pirmosios instancijos teisme ir kurie yra aktualūs priimant šį sprendimą, galima reziumuoti taip.

7. Ieškovė byloje T-101/07 P, FNCBV, Prancūzijoje vienija 300 galvijų, kiaulių ir avių auginimo sektoriaus kooperatyvų ir apie trisdešimt skerdimo ir mėsos perdirbimo grupių arba įmonių.
8. Ieškovės byloje T110/07 P, t. y. FNSEA, FNB, FNPL ir JA, yra pagal Prancūzijos teisę įsteigtos profesinės sąjungos. FNSEA yra pagrindinė Prancūzijos žemės ūkio profesinė sąjunga. Teritoriniu požiūriu ją sudaro vietos profesinės sąjungos, sujungtos į departamentų ūkininkų profesinių sąjungų federacijas arba sąjungas (toliau – FDSEA). Kiekviename regione federacijos koordinuoja FDSEA ir UDSEA veiksmus. Be to, FNSEA vienija 33 specializuotas asociacijas, kurios atstovauja kiekvieno gamybos sektoriaus interesams, tarp jų – FNB ir FNPL. JA atstovauja jaunesniems kaip 35 metų ūkininkams. Norint prisijungti prie vietos JA centro, reikia būti vietos profesinės sąjungos, priklausančios FDSEA, nariu.
9. Po to, kai keletoje valstybių narių nuo 2000 m. spalio mėn. buvo nustatyti nauji galvijų spongiforminės encefalopatijos, vadinamosios kempinligės, atvejai ir Jungtinės Karalystės avių bandose atsirado snukio ir nagų ligos atvejų, Bendrijos institucijos nustatė įvairias priemones, kad būtų atstatytas prarastas vartotojų pasitikėjimas, dėl kurio sumažėjo mėsos vartojimas.
10. Buvo išplėsta intervencinių mechanizmų, skirtų pašalinti tam tikrą galvijų kiekį iš rinkos siekiant stabilizuoti pasiūlą paklausos atžvilgiu, taikymo sritis ir sukurti gyvų gyvulių pirkimo režimas ir skerdienos bei jos pusių supirkimo konkurso tvarka mechanizmas (vadinamasis „specialus pirkimo režimas“). Be to, Komisija leido kelioms valstybėms narėms, tarp jų ir Prancūzijai, skirti subsidijų galvijienos sektoriui.

- 11 2001 m. rugsėjo ir spalio mėnesiais Prancūzijoje augintojų ir skerdykų santykiai buvo ypač įtempti ir minėtos priemonės, žemdirbių nuomone, buvo nepakankamos. Augintojų grupės neteisėtai stabdė vilkikus, kad patikrintų vežamos mėsos kilmę, ir blokuodavo skerdyklas. Kartais dėl šių veiksmų būdavo sunaikinama įranga ir mėsa. Dėl skerdyklų blokados nutraukimo mitinguojantys augintojai iš skerdykų reikalavo, be kita ko, išsipareigoti sustabdyti importą ir taikyti vadinamąją profesinių sąjungų kainų schemą.
- 12 2001 m. spalio mėnesį įvyko keli galvijų augintojams atstovaujančių federacijų, t. y. FNSEA, FNB, FNPL, bei JA ir skerdykams atstovaujančių federacijų, t. y. *Fédération nationale de l'industrie et des commerces en gros des viandes* (toliau – FNICGV) ir FNCBV, susitikimai. Po 2001 m. spalio 24 d. susitikimo, organizuoto Prancūzijos žemės ūkio ministro prašymu, šios šešios federacijos sudarė susitarimą dėl minimalių kainų schemas – skerdimui skirtų karvių pristatymas į skerdyklą (toliau – 2001 m. spalio 24 d. susitarimas). 2001 m. spalio 30 d. Komisija išsiuntė Prancūzijos valdžios institucijoms laišką, prašydama informacijos apie šį susitarimą.
- 13 2001 m. spalio 24 d. susitarimą sudarė dvi dalys. Pirmoji – dėl išsipareigojimo laikinai sustabdyti importą, kurioje nedaroma skirtumo tarp galvijienos rūšių. Antrąją dalį sudarė išsipareigojimas taikyti kainų schemą perkant karves skerdimui su pristatymu į skerdyklą, t. y. veislines arba melžiamas karves, laikantis susitarime nustatytų sąlygų. Jame nustatytas skerdienos kilogramo kainų sąrašas tam tikroms karvių kategorijoms ir kitoms kategorijoms taikytinas kainų apskaičiavimo metodas, be kita ko, atsižvelgiant į specialią Bendrijos institucijų nustatytą pirkimo kainą. Susitarimas turėjo įsigalioti 2001 m. spalio 29 d. ir būti taikomas iki 2001 m. lapkričio mėnesio pabaigos.

- 14 2001 m. lapkričio 9 d. Prancūzijos institucijos atsakė į 2001 m. spalio 30 d. Komisijos prašymą pateikti informaciją.
- 15 2001 m. lapkričio 9 d. Komisija nusiuntė FNSEA, FNB, FNPL, JA ir FNICGV prašymą pateikti informaciją pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį. Kadangi Komisija dar nežinojo, jog FNCBV taip pat pasirašė 2001 m. spalio 24 d. susitarimą, jai šis prašymas nebuvo nusiųstas. 2001 m. lapkričio 15 ir 23 d. minėtos penkios federacijos atsakė į šį prašymą.
- 16 2001 m. lapkričio 19 d. FNICGV pirmininkas FNSEA pirmininkui pranešė manantis, kad privalo paankstinti susitarimo, kuris iš pradžių turėjo galioti iki 2001 m. lapkričio 30 d., pabaigos dieną.
- 17 2001 m. lapkričio 26 d. šešioms federacijoms, pasirašiusioms 2001 m. spalio 24 d. susitarimą, Komisija nusiuntė įspėjamąjį raštą, kuriame pažymėjo, kad jai žinomos faktinės aplinkybės rodo esant Bendrijos konkurencijos normų pažeidimą, ir paragino jas ne vėliau kaip iki 2001 m. lapkričio 30 d. pateikti savo pastabas bei pasiūlymus. Šiame rašte Komisija nurodė, kad „jei per šį terminą nebus pateikti tinkami pasiūlymai, numatoma pradėti procedūrą šiems pažeidimams konstatuoti, o jei (2001 m. spalio 24 d.) susitarimo galiojimas būtų pratęstas, – nurodyti jį nutraukti, per kurią prireikus gali būti skirtos baudos“. Atsakydamos Komisijai federacijos pažymėjo, kad susitarimas nustos galioti 2001 m. lapkričio 30 d. ir nebus pratęstas.
- 18 2001 m. gruodžio 17 d. Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 17 14 straipsnio 3 dalimi, atliko patikrinimus FNSEA ir FNB patalpose Paryžiuje ir, remdamasi šio reglamento 14 straipsnio 2 dalimi, atliko patikrinimus šiame mieste esančiose FNICGV patalpose.

- 19 2002 m. birželio 24 d. Komisija priėmė šešioms federacijoms skirtą pranešimą apie kaltinimus. Federacijos savo rašytines pastabas pateikė nuo 2002 m. rugsėjo 23 d. iki spalio 4 dienos. Jos buvo apklaustos 2002 m. spalio 31 dieną. 2003 m. sausio 10 d. Komisija išsiuntė ieškovėms prašymą pateikti informaciją pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį. Be kita ko, ji prašė jų nurodyti bendrą kiekvienos federacijos pajamų dydį 2001 m. ir 2002 m., pasiskirstymą pagal kiekvienos federacijos pajamų šaltinius ir federacijų apskaitos balansus, taip pat jų tiesioginių ir (arba) netiesioginių narių bendrą ir susijusių su galvijų auginimu arba skerdimu apyvartą paskutiniaisiais finansiniais metais. Ieškovės į tai atsakė 2003 m. sausio 22, 24, 27 ir 30 d. laiškais.
- 20 2003 m. balandžio 2 d. Komisija priėmė federacijoms ieškovėms ir FNICGV skirtą ginčijamą sprendimą.
- 21 Pagal šį sprendimą sudariusios 2001 m. spalio 24 d. susitarimą, kuriuo siekė nustatyti minimalią tam tikrų kategorijų galvijų pirkimo kainą ir laikinai sustabdyti galvijienos importą į Prancūziją, bei 2001 m. lapkričio pabaigoje – gruodžio pradžioje sudariusios tokio paties tikslo siekiantį žodinį susitarimą (toliau – žodinis susitarimas), taikomą pasibaigus minėto 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimui, federacijos pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį.
- 22 Ginčijamo sprendimo 135–149 konstatuojamosiose dalyse Komisija atsisakė taikyti išimtį, numatytą Reglamente Nr. 26 tam tikrai veiklai, susijusiai su žemės ūkio produktų gamyba ir prekyba jais, konstatuodama, kad susitarimas nebuvo būtinas EB 33 straipsnyje numatytiems bendrosios žemės ūkio politikos tikslams pasiekti. Be to, ginčijamas

susitarimas nėra viena iš 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1254/1999 dėl bendro galvijienos rinkos organizavimo (OL L 160, p. 21) arba jį įgyvendinančiuose dokumentuose numatytų priemonių. Galiausiai priemonės, kurių buvo imtasi, nebuvo proporcingos tariamai siekiamiems tikslams.

23 Pagal ginčijamą sprendimą pažeidimas prasidėjo 2001 m. spalio 24 d. ir tęsėsi mažiausiai iki 2002 m. sausio 11 d., t. y. dienos, kai baigė galioti paskutinis Komisijai žinomas vietos susitarimas, priimtas įgyvendinant nacionalinį įsipareigojimą.

24 Atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir atitinkamos geografinės rinkos dydį, pažeidimas buvo kvalifikuotas kaip labai sunkus. Siekdama nustatyti kiekvienos iš federacijų ieškovių atsakomybės laipsnį, Komisija atsižvelgė į metinių įmokų, kurias gavo pagrindinė žemės ūkio federacija, t. y. FNSEA, ir kurias gavo kiekviena kita federacija, santykį. Tačiau pažeidimas truko neilgai, todėl Komisija nepadidino baudos už pažeidimo trukmę.

25 Toliau Komisija federacijų ieškovių atžvilgiu konstatavo kelias sunkinančias aplinkybes:

- ji 30 % padidino FNSEA, FNB ir JA skirtų baudų dydį dėl to, kad jų nariai vartojo prievartą, siekdami priversti skerdėjų federacijas priimti 2001 m. spalio 24 d. susitarimą,

- visų federacijų ieškovių atžvilgiu jį pripažino sunkinančią aplinkybę dėl to, kad jos slapta toliau laikėsi susitarimo po 2001 m. lapkričio 26 d. Komisijos išpėjamojo rašto, ir 20 % padidino joms skirtas baudas ir
- ji atsižvelgė į tariamai pagrindinį FNB vaidmenį rengiant ir įgyvendinant pažeidimą ir 30 % padidino šiai federacijai skirtą baudą.

26 Be to, Komisija atsižvelgė į skirtingas lengvinančias aplinkybes:

- atsižvelgdama į tai, kad FNPL vaidmuo buvo pasyvus ar prisitaikėliškas, ji 30 % sumažino jai skirtą baudą ir
- FNCBV atžvilgiu ji visų pirma atsižvelgė į Prancūzijos žemės ūkio ministro veiksmus primygtinai reikalaujant sudaryti susitarimą (sumažinimas 30 %) ir, antra, į neteisėtus ūkininkų veiksmus blokuojant jos narių įmones (dar vienas sumažinimas 30 %).

27 Be to, pagal gairių 5 punkto b papunktį Komisija atsižvelgė į specifines nagrinėjamos bylos aplinkybes, be kita ko, į ekonominę kontekstą esant krizei šiame sektoriuje, ir 60 % sumažino baudų dydį, gautą atlikus minėtus padidimus ir sumažinimus.

28 Ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje, be kita ko, yra šios nuostatos:

„1 straipsnis

(FNSEA), (FNB), (FNPL), (JA), (FNICGV) ir (FNCBV) pažeidė (EB) 81 straipsnio 1 dalį, sudariusios 2001 m. spalio 24 d. susitarimą, kurio tikslas buvo laikinai sustabdyti galvijenos importą į Prancūziją ir nustatyti minimalią kainą tam tikroms galvijų kategorijoms, bei 2001 m. lapkričio pabaigoje – gruodžio pradžioje sudariusios žodinių susitarimą dėl panašaus dalyko.

Pažeidimas buvo pradėtas 2001 m. spalio 24 d. ir turėjo poveikį mažiausiai iki 2002 m. sausio 11 dienos.

2 straipsnis

1 straipsnyje nurodytos federacijos turi nedelsdamos nutraukti minėtame straipsnyje nurodytą pažeidimą, jeigu jo dar nenutraukė, ir ateityje susilaikyti nuo bet kokio kartelinio susitarimo, galinčio turėti tokį patį arba panašų tikslą ar poveikį.

3 straipsnis

Skiriamos šios baudos:

- FNSEA: 12 mln. EUR,
- FNB: 1,44 mln. EUR,
- JA: 600 000 EUR,
- FNPL: 1,44 mln. EUR,
- FNICGV: 720 000 EUR,
- FNCBV: 480 000 EUR.“

Procesai pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

²⁹ 2003 m. birželio 19 d. ir 20 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo du ieškinius, kuriuos pateikė atitinkamai FNCBV ir FNSEA, FNB, FNPL bei JA, kuriais siekiama panaikinti ginčijamą sprendimą, o nepatenkinus šio reikalavimo – panaikinti ar sumažinti joms skirtas baudas. Pirmosios instancijos teismas 2004 m. lapkričio 9 d. Nutartimi atmetė 2003 m. liepos 7 d. FNICGV pateiktą ieškinį kaip nepriimtina.

30 2003 m. lapkričio 6 d. Nutartimis Prancūzijos Respublikai buvo leista įstoti į abi bylas palaikant federacijų ieškovių reikalavimus. Abi bylos buvo sujungtos 2006 m. balandžio 3 d. Nutartimi.

31 Skundžiamu sprendimu Pirmosios instancijos teismas:

— FNCBV, ieškovei byloje T-217/03, paskirtą baudą sumažino iki 360 000 EUR,

— federacijoms, ieškovėms byloje T-245/03, paskirtas baudas sumažino taip: FNSEA iki 9 000 000 EUR, FNB iki 1 080 000 EUR, FNPL iki 1 080 000 EUR ir JA iki 450 000 EUR,

— atmetė likusias ieškinių dalis,

— federacijoms ieškovėms nurodė padengti savo bylinėjimosi išlaidas, susijusias su pagrindine byla, ir tris ketvirtadalius su šiuo procesu susijusių Komisijos bylinėjimosi išlaidų,

- Komisijai nurodė padengti vieną ketvirtadalį jos su pagrindine byla susijusių bylinėjimosi išlaidų ir visas išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra, ir

- nusprendė, kad Prancūzijos Respublika, kaip įstojusi į bylą šalis, padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Procesas Teisingumo Teisme

- ³² 2008 m. sausio 29 d. Sprendimu Teisingumo Teismas abi bylas perdavė trečiajai kolegijai, kurią sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai U. Lõhmus (pranešėjas), J. Klučka, A. Ó Caoimh ir P. Lindh. Nė viena šalis nebuvo pateikusi prašymo išklausti jų žodines pastabas, todėl Teisingumo Teismas nusprendė priimti sprendimą be posėdžio. 2008 m. balandžio 17 d. posėdyje generalinis advokatas pateikė savo išvadą, po kurios buvo užbaigta žodinė proceso dalis.
- ³³ Kadangi P. Lindh negalėjo vykdyti savo pareigų, trečioji kolegija, remdamasi Procedūros reglamento 61 straipsniu išklauė generalinį advokatą ir nusprendė atnaujinti žodinę proceso dalį, kad, remiantis Procedūros reglamento 11e straipsnio pirmąja pastraipa, ji būtų pakeista kitu teisėju, laikantis 11c straipsnio 2 dalyje minimuose sąrašuose nurodytos tvarkos, šiuo atveju J. N. Cunha Rodrigues.

34 Po 2008 m. spalio 16 d. posėdžio, per kurį generalinis advokatas pateikė savo išvadą, buvo užbaigta žodinė proceso dalis.

Apeliacinės bylos šalių reikalavimai

35 Byloje C-101/07 P FNCBV Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— nepatenkinus pirmųjų reikalavimų, sumažinti jai skundžiamu sprendimu iki 360 000 EUR sumažintą baudą ir

— bet kuriuo atveju priteisti iš Komisijos visas su šia byla Pirmosios instancijos teisme ir Teisingumo Teisme susijusias išlaidas.

³⁶ Byloje C-110/07 P FNSEA, FNB, FNPL ir JA Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— nepatenkinus pirmųjų reikalavimų, sumažinti joms skirtinas baudas, kurios skundžiamu sprendimu jau buvo sumažintos iki 9 000 000 EUR FNSEA atžvilgiu, iki 1 080 000 EUR FNB atžvilgiu, iki 1 080 000 EUR FNPL atžvilgiu ir iki 450 000 EUR JA atžvilgiu,

— bet kuriuo atveju priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas, kurias jos patyrė Pirmosios instancijos teisme ir Teisingumo Teisme.

³⁷ Prancūzijos Respublika Teisingumo Teismo prašo priimti abu apeliacinius skundus ir panaikinti skundžiamą sprendimą.

³⁸ Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti abu apeliacinius skundus ir priteisti iš federacijų apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinių skundų

- 39 Išklausius šiuo klausimu šalis ir generalinį advokatą, remiantis Procedūros reglamento 43 straipsniu 2007 m. balandžio 18 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-101/07 P ir C-110/07 P buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimamas galutinis sprendimas.

Skundžiamo sprendimo panaikinimo pagrindai

- 40 grįsdama savo apeliacinį skundą FNCBV nurodo penkis skundžiamo sprendimo ir ginčijamo sprendimo panaikinimo pagrindus; kai kuriuos iš jų sudaro keletas dalių:

- pirmasis apeliacinio skundo pagrindas yra pagrįstas teisės klaida, nes Pirmosios instancijos teismas nepripažino, kad Komisija savo pranešime apie kaltinimus pažeidė teisę į gynybą (skundžiamo sprendimo 217–225 punktai),

- antrasis apeliacinio skundo pagrindas pagrįstas tuo, kad Pirmosios instancijos teismas iškraipė tam tikrus įrodymus, konkrečiai:

- FNB direktoriaus užrašus, susijusius su 2001 m. lapkričio 29 d. susitikimu (skundžiamo sprendimo 169–174 punktai),

- 2001 m. gruodžio 4 d. FNB pirmininko pavaduotojo pareiškimą *Vendée agricole* (skundžiamo sprendimo 176 punktas),

- 2001 m. gruodžio 5 d. Vandėjos augintojų federacijos raštą (skundžiamo sprendimo 177 punktas),

- 2001 m. gruodžio 10 d. informacinį FNPL raštą (skundžiamo sprendimo 179 punktas) ir

- FNB direktoriaus užrašų, susijusių su 2001 m. gruodžio 5 d. susitikimu, tam tikras ištraukas (skundžiamo sprendimo 180 punktas),

- trečiasis apeliacinio skundo pagrindas yra pagrįstas teisės klaida vertinant įrodymą dėl FNCBV prisijungimo prie žodinio susitarimo, nes:
  - Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą kvalifikuodamas šios federacijos prisijungimą prie minėto susitarimo,

— skundžiamame sprendime yra prieštaringų motyvų dėl šio prisijungimo pripažinimo ir dėl prievartos minėtos federacijos atžvilgiu egzistavimo,

— ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas, pateiktas kaip papildomas pagrindas, pagrįstas 2001 m. spalio 24 d. susitarimo ir žodinio susitarimo antikonkurencinio pobūdžio nebuvimu, todėl Pirmosios instancijos teismas 2001 m. spalio 24 d. susitarimą kvalifikuodamas kaip antikonkurencinį ir neatsižvelgdamas į šio susitarimo galiojimo pratęsimo poveikį padarė teisės klaidą, ir

— penktasis ieškinio pagrindas pagrįstas Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida taikant Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį, nes:

— buvo pažeista pareiga motyvuoti,

— motyvai buvo prieštaringi.

⁴¹ Be to, siekdama, kad būtų iš dalies panaikintas skundžiamas sprendimas ir sumažinta jai paskirta bauda, FNCBV nurodo šeštąjį apeliacinio skundo pagrindą, pagrįstą Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida taikant Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį.

42 Grįsdamos savo apeliacinį skundą FNSEA, FNB, FNPL ir JA nurodo keturis apeliacinio skundo pagrindus:

- pirmasis pagrindas yra pagrįstas įrodymų iškraipymu, nes Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į du esminius dokumentus, įrodančius, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimas po 2001 m. lapkričio 30 d. nebuvo pratęstas (skundžiamo sprendimo 159–190 punktai),

- antrasis pagrindas yra pagrįstas teisės į gynybą pažeidimu, nes Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Komisijos priimtas pranešimas apie kaltinimus yra pakankamai aiškus ir tikslus (skundžiamo sprendimo 217–225 punktai),

- trečiasis pagrindas yra pagrįstas Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies pažeidimu, nes Pirmosios instancijos teismas atsižvelgė į ieškovių federacijų narių bendrą apyvartą, kad nuspręstų, jog Komisijos paskirtos baudos neviršija minėtoje nuostatoje įtvirtintos ribos (skundžiamo sprendimo 312–334 punktai),

- ketvirtasis pagrindas yra pagrįstas draudimo sudėti sankcijas ir sankcijų proporcingumo principo pažeidimu, nes Pirmosios instancijos teismas kiekvienai federacijai paskyrė atskirą baudą, atsižvelgdamas į bendrą visų jų narių apyvartą (skundžiamo sprendimo 340–346 punktai).

Dėl pirmojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo ir dėl antrojo FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindo, pagrįstų teisės klaida, nes Pirmosios instancijos teismas atsisakė pripažinti Komisijos pranešime apie kaltinimus padarytą teisės į gynybą pažeidimą

43 Savo atitinkamai pirmuoju ir antruoju apeliacinių skundų pagrindais FNCBV ir FNSEA, FNB, FNPL bei JA tvirtina, kad pranešime apie kaltinimus Komisija tik įvardijo baudai apskaičiuoti svarbias faktines bei teises aplinkybes, galinčias lemti baudos skyrimą, pavyzdžiui, tariamo pažeidimo sunkumas ir trukmė bei tai, kad jis buvo padarytas tyčia ar dėl neatsargumo, tačiau ji turėjo nurodyti, priešingai nei nusprendė Pirmosios instancijos teismas, kad galima bauda bus apskaičiuota remiantis minėtų federacijų narių apyvarta.

44 Šie du apeliacinio skundo pagrindai negali būti priimti.

45 Iš tikrųjų iš skundžiamo sprendimo 219 punkto matyti, kad argumentas, pagal kurį pranešime apie kaltinimus Komisija turėjo paminėti, kad galimos baudos bus apskaičiuojamos atsižvelgiant į apeliančių federacijų narių apyvartą, buvo jau pateiktas Pirmosios instancijos teismui ir šis jį teisingai atmetė minėto sprendimo 224 punkte, remdamasis Teisingumo Teismo praktika, nurodyta skundžiamo sprendimo 222 ir 223 punktuose.

46 Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 221 punkte konstatavo, kad priimdama ginčijamą sprendimą Komisija ir norėdama patikrinti, ar nėra pažeidžiama Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta 10 % riba, atsižvelgė į apeliančių federacijų bazinių narių apyvartą.

47 Tačiau, kaip tai nurodo Pirmosios instancijos teismas, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, duomenų apie ketinamą skirti baudų dydį pateikimas pranešime apie kaltinimus, kol įmonėms nebuvo suteikta galimybė pareikšti savo nuomonės dėl joms inkriminuojamų kaltinimų, būtų netinkamas Komisijos sprendimo paankstinimas (1983 m. birželio 7 d. Sprendimo *Musique diffusion française prieš Komisiją*, 100/80–103/80, Rink. p. 1825, 21 punktą).

48 Be to, grįsdami savo apeliacinių skundų pagrindus FNCBV ir FNSEA, FNB, FNPL bei JA tvirtina, kad Komisijos pareiga pranešime apie kaltinimus paminėti, kaip bus apskaičiuojama galima bauda, yra dar akivaizdesnė, kai ji nukrypsta nuo įprasto baudų apskaičiavimo metodo; šią aplinkybę Pirmosios instancijos teismas pripažino skundžiamo sprendimo 237 punkte. Kadangi minėtos federacijos neturėjo galimybės numatyti tokį metodo pasikeitimą ir todėl negalėjo gintis šiuo klausimu, Pirmosios instancijos teismas turėjo pripažinti teisės į gynybą pažeidimą Komisijos priimtame pranešime apie kaltinimus.

49 Vis dėlto iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, kurią nurodė Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 218 punkte, Komisija laikosi savo pareigos paisyti įmonių teisės būti išklaustoms, jei ji savo pranešime apie kaltinimus aiškiai nurodo, kad spręst klausimą, ar tam tikroms įmonėms turi būti skirtos baudos, ir baudai galinčias daryti įtaką pagrindines faktines ir teisines aplinkybes, pavyzdžiui, įtariamo pažeidimo sunkumą ir trukmę bei tai, ar pažeidimas buvo padarytas „tyčia ar dėl neatsargumo“. Tai padariusi, ji suteikia joms būtinus pagrindus gynybai ne tik dėl paties pažeidimo konstatavimo, bet ir dėl baudos skyrimo (žr. šiuo klausimu 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. 2005 p. I-5425, 428 punktą).

- 50 Dėl to, kad apskaičiuojant baudas buvo atsižvelgta į apeliančių federacijų narių apyvartas, pakanka konstatuoti, kad tokia Komisijos praktika nėra nauja ir jau buvo patvirtinta Bendrijos teismų (žr., pavyzdžiui, 2000 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Finnboard prieš Komisiją*, C-298/98 P, Rink. p. I-10157, 66 punktą ir 1994 m. vasario 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *CB ir Europay prieš Komisiją*, T-39/92 ir T-40/92, Rink. p. II-49, 139 punktą). Priešingai nei tvirtina apeliančės federacijos, Komisija nenukrypo nuo metodo tokiu būdu, kad toks nukrypimas įpareigotų apie tai konkrečiai paminėti pranešime apie kaltinimus.
- 51 Taigi Pirmosios instancijos teismas, nusprendęs, kad Komisija pranešime apie kaltinimus nenurodžiusi, jog ji, norėdama patikrinti, ar nėra pažeidžiama Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta 10 % riba, planuoja atsižvelgti į federacijų narių apyvartą, nepažeidė nei FNCBV, nei FNSEA, FNB, FNPL ir JA teisės į gynybą, nepadarė teisės klaidos.
- 52 Todėl pirmasis FNCBV apeliacinio skundo pagrindas ir antrasis FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

Dėl antrojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo, pagrįsto Pirmosios instancijos teismo tam tikrų įrodymų iškreipimu

- 53 Antruoju apeliacinio skundo pagrindu FNCBV tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismo nustatytos faktinės aplinkybės yra netikslios, nes šis teismas akivaizdžiai iškreipė jam pateiktų įrodymų prasmę, turinį ir apimtį. Ši federacija mano, kad išsamus bylos

tyrimas, atsižvelgiant į jos kontekstą, būtų leidęs Pirmosios instancijos teismui nuspręsti, kad ji neprisijungė prie 2001 m. spalio 24 d. susitarimo slapto žodžiu sutarto pratęsimo pasibaigus minėto sprendimo galiojimui.

54 Dokumentai, kuriuos iškraipė Pirmosios instancijos teismas, yra:

- FNB direktoriaus užrašai, susiję su 2001 m. lapkričio 29 d. susitikimu (skundžiamo sprendimo 169–174 punktai),

- kiti dokumentai, kurie tariamai patvirtina tai, kad apeliančės federacijos susitarė žodžiu, t. y. 2001 m. gruodžio 4 d. FNB pirmininko pavaduotojo pareiškimas *Vendée agricole* ir 2001 m. gruodžio 5 d. Vandėjos augintojų federacijos raštas (skundžiamo sprendimo 176 ir 177 punktai),

- 2001 m. gruodžio 10 d. informacinio FNPL rašto ištraukos (skundžiamo sprendimo 179 punktas),

- FNB direktoriaus užrašų, susijusių su 2001 m. gruodžio 5 d. susitikimu, ištraukos (skundžiamo sprendimo 180 punktas).

- 55 Dėl kiekvieno šių dokumentų FNCBV priekaištauja Pirmosios instancijos teismui iš esmės iškraipius jų prasmę ir todėl neteisingai įvertinus nagrinėjamų faktinių aplinkybių apimtį.
- 56 Komisija tvirtina, kad savo apeliacinio skundo pagrindu FNCBV ginčija minėtiems dokumentams Pirmosios instancijos teismo suteiktą įrodomąją galią.
- 57 Savo dublike FNCBV neigia ginčijusi Pirmosios instancijos teismo nustatytas faktines aplinkybes. Ši federacija mano, kad „faktinių aplinkybių nustatymu siekiama paneigti pačias aplinkybes ar jų vertinimą, o iškreipimas yra įrodymų turinio pakeitimas, neatsižvelgimas į jų esminius aspektus ar neatsižvelgimas į jų kontekstą“.
- 58 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką iš EB 225 straipsnio ir Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmosios pastraipos matyti, jog tik Pirmosios instancijos teismas yra kompetentingas, pirma, nustatyti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai jo išvados iš esmės neatitinka jam pateiktų bylos dokumentų, bei, antra, vertinti šias faktines aplinkybes. Pirmosios instancijos teismui konstatavus ar įvertinus faktines aplinkybes, remiantis EB 225 straipsniu, Teisingumo Teismas kompetentingas patikrinti šių faktinių aplinkybių teisinę kvalifikaciją ir teises išvadas, kurias Pirmosios instancijos teismas padarė jomis remdamasis (žr. 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimo *General Motors prieš Komisiją*, C-551/03 P, Rink. p. I-3173, 51 punktą ir 2008 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Evonik Degussa prieš Komisiją*, C-266/06 P, 72 punktą).
- 59 Teisingumo Teismas nėra kompetentingas nei patvirtinti faktinių aplinkybių, nei, iš principo, nagrinėti įrodymų, kuriuos Pirmosios instancijos teismas grindė šiomis faktinėmis aplinkybėmis. Iš tikrųjų, jeigu šie įrodymai gauti teisėtai ir buvo laikomasi bendrųjų teisės principų bei proceso taisyklių, taikomų įrodinėjimo pareigai ir įrodymo administravimo srityje, tik Pirmosios instancijos teismas sprendžia dėl jam pateiktų

įrodymų galios. Todėl toks vertinimas, išskyrus šių įrodymų iškraipymo atvejį, savaime nėra teisės klausimas, kurį turi nagrinėti Teisingumo Teismas (žr. minėto sprendimo *General Motors prieš Komisiją* 52 punktą ir minėto sprendimo *Evonik Degussa prieš Komisiją* 73 punktą).

60 Be to, reikia priminti, kad iškraipymas turi būti akivaizdžiai matomas iš bylos medžiagos, neatliekant naujo faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimo (žr. minėto sprendimo *General Motors prieš Komisiją* 54 punktą ir minėto sprendimo *Evonik Degussa prieš Komisiją* 74 punktą).

61 Šioje byloje FNCBV netvirtina, kad Pirmosios instancijos teismo pateiktas jos cituojamų atskirų dokumentų vertinimas yra netikslus. Ji prieštarauja Pirmosios instancijos teismui konkrečiai dėl to, kad šis neatsižvelgė į esminius šių dokumentų aspektus ir jų neįvertino atsižvelgdamas į jų kontekstą. Reikia konstatuoti, kad kalbėdama apie „iškraipymą“ FNCBV iš tikrųjų ginčija Pirmosios instancijos teismo atliktą dokumentų turinio vertinimą.

62 Be to, iš skundžiamo sprendimo ginčijamų punktų aiškiai matyti, kad Pirmosios instancijos teismas nevertino nagrinėjamų dokumentų turinį, o juos aiškino. Minėto sprendimo 169–180 punktuose, kuriuos ginčija FNCBV, Pirmosios instancijos teismas iš tikrųjų nagrinėjo atskirus dokumentus ir įrodymus, atsižvelgdamas į jų kontekstą, juos aiškino ir vertino kiekvieno iš jų įrodomąją galią. Skundžiamo sprendimo 185 punkte jis nusprendė, kad, atsižvelgiant į šiuos veiksnius, Komisija įrodė 2001 m. spalio 24 d. susitarimo taikymą po jo galiojimo pasibaigimo.

63 Kadangi tik Pirmosios instancijos teismas yra kompetentingas aiškinti įrodymus ir vertinti jų įrodomąją galią, šis apeliacinio skundo pagrindas yra nepriimtinas.

Dėl trečiojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo, pagrįsto teisės klaida, padaryta vertinant įrodymą, kad ši federacija dalyvavo žodiniame susitarime

64 Trečiuoju pagrindu, kuri sudaro dvi dalys, FNCBV tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 185 punkte nusprendęs, jog yra įrodyta, kad ji dalyvavo žodiniame susitarime, padarė teisės klaidą. Ši federacija mano, kad Pirmosios instancijos teismas už jos dalyvavimą šiame susitarime galėjo ją nubausti ne remdamasis prezumpcija, o tik įrodęs jos aiškų prisijungimą prie augintojų kartelio, atsižvelgiant į situaciją, kai buvo išreikštas vienašalis augintojų noras taikyti minimalių supirkimo kainų schemą kaip profesinių sąjungų reikalavimas.

65 Pirmoje šio pagrindo dalyje FNCBV tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas klaidingai išaiškino dokumentus, pateiktus siekiant įrodyti tariamą šios federacijos norą pratęsti 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimą, kurie neįrodo jos realaus noro toliau taikyti minimalių supirkimo kainų schemą ir importo draudimą pasibaigus 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimui. Minėta federacija nurodo:

— FNB direktoriaus užrašus, susijusius su 2001 m. lapkričio 29 d. ir 2001 m. gruodžio 5 d. susitikimais (skundžiamo sprendimo 172 ir 180 punktai),

- Bretanės *Fédération régionale des syndicats d'exploitants agricoles* atstovo 2001 m. gruodžio 6 d. elektroninį laišką savo regiono FDSEA pirmininkams (skundžiamo sprendimo 178 punktas),

- 2001 m. gruodžio 10 d. informacinį FNPL raštą (skundžiamo sprendimo 179 punktas),

- 2001 m. gruodžio 18 d. Vandėjos FDSEA raštą (skundžiamo sprendimo 182 punktas) ir

- dokumentus, susijusius su vietos akcijomis (skundžiamo sprendimo 183 ir 184 punktai).

⁶⁶ Tiek, kiek FNCBV siekia paneigti Pirmosios instancijos teismo faktinių aplinkybių vertinimą, iš esmės ginčijantį tai, kad skundžiamo sprendimo 169–184 punktuose nurodytų dokumentų pakanka įrodyti jos prisijungimą prie 2001 m. spalio 24 d. susitarimo ir tolesnį jo taikymą pasibaigus 2001 m. lapkričio mėnesiui, pirma šio apeliacinio skundo pagrindo dalis turi būti pripažinta nepriimtina, nes ja siekiama, kad būtų peržiūrėtas faktų vertinimas, o tai, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 58 ir 59 punktuose, nepriskiriama Teisingumo Teismo kompetencijai nagrinėjant apeliacinį skundą.

⁶⁷ Antroje savo trečiojo apeliacinio skundo pagrindo dalyje FNCBV nurodo skundžiamo sprendimo motyvų prieštaringumą, nes Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ši federacija prisijungė prie žodinio susitarimo, tačiau tuo pat metu nurodė kaip įrodytą aplinkybę, kad tokį jos elgesį lėmė augintojų vienašalis spaudimas. Pastarąja aplinkybe

Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 279 ir 289 punktuose pripažino augintojų prievartinių veiksmų vienašalį pobūdį.

- 68 Ši antra trečiojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo dalis taip pat turi būti atmesta, nes ji grindžiama skundžiamo sprendimo aiškinimu neatsižvelgiant į kontekstą, kuriame buvo padaryti nagrinėjami Pirmosios instancijos teismo vertinimai, t. y. į tai, kad Komisija atsižvelgė į sunkinančias aplinkybes padidindama skirtinas baudas tam tikroms federacijoms, konkrečiai FNSEA, FNB ir JA.
- 69 Iš tikrųjų šioje byloje Pirmosios instancijos teismui negali būti priekaištaujama dėl motyvų skundžiamame sprendime prieštaravimo, nes minėto sprendimo 279 ir 289 punktuose nurodytos sunkinančios aplinkybės buvo vertinamos tik po to, kai remiantis Pirmosios instancijos teismo skundžiamo sprendimo 169–184 punktuose nagrinėtais įrodymais, kurie yra ginčijami šio apeliacinio skundo pagrindo pirmoje dalyje ir kurie buvo atmesti šio sprendimo 66 punkte, buvo nustatytos kiekvienos nagrinėjamos federacijos dalyvavimo žodiniame susitarime apimtis ir sąlygos. Atsižvelgdamas į šiuos įrodymus Pirmosios instancijos teismas neprieštaraudamas sau galėjo, kaip tai nurodo generalinis advokatas savo išvados 92 punkte, šiuo atveju konstatuoti susitarimo egzistavimą, net pripažindamas, kad augintojai atliko tam tikrus spaudimo ar prievartos veiksmus.
- 70 Todėl reikia atmesti trečiąjį FNCBV apeliacinio skundo pagrindą kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįstą.

Dėl pirmojo FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindo, pagrįsto įrodymų iškraipymu, nes Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į du esminius dokumentus, įrodančius, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimas nebuvo pratęstas po 2001 m. lapkričio 30 d., ir motyvų šiuo klausimu nenurodymu

- 71 Pirmuoju apeliacinio skundo pagrindu FNSEA, FNB, FNPL ir JA tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas iškraipė įrodymus, kurie įrodo, kad nors po 2001 m. lapkričio 30 d. sudarytuose vietos susitarimuose buvo įtvirtintos minimalių supirkimo kainų schemoje nustatytos kainos, tai buvo ne 2001 m. spalio 24 d. susitarimą pasirašiusių federacijų valios, o profesinių sąjungų spaudimo, kurį vykdė augintojai skerdėjų atžvilgiu, vietos lygiu pasekmė.
- 72 Minėtų federacijų nuomone, taip yra 2001 m. gruodžio 11 d. faksu vieno iš FNB vadovų departamento federacijai išsiųsto dokumento, kuriame buvo išdėstyta minimalių supirkimo kainų schema ir ant kurio buvo nurodyta „dėmesio, šios schemos galiojimas nebuvo pratęstas susitarimu“, ir 2001 m. gruodžio 12 d. Bretanės *Fédération régionale des syndicats d'exploitants agricoles* pranešimo, kuriame buvo nurodyta, kad „Bretanės FDSEA, manydamos, jog dabartinė subrendusių galvijų kainų tendencija yra nepriimtina, informuoja augintojus, kad jos ėmėsi profsąjungų spaudimo supirkėjų atžvilgiu, kad būtų atstatytos lapkričio mėnesio kainos“, atveju.
- 73 FNSEA, FNB, FNPL ir JA nuomone, aplinkybė, kad du šio sprendimo 72 punkte paminėti dokumentai, kuriuos šios federacijos pateikė Pirmosios instancijos teismui per 2006 m. gegužės 17 d. posėdį, nebuvo paminėti skundžiamame sprendime, rodo, kad minėtas teismas į juos visiškai neatsižvelgė. Minėtos federacijos tvirtina, kad šie du dokumentai įrodo, kad augintojų federacijos manė, jog skerdėjų federacijų nebesaistė 2001 m. spalio 24 d. susitarimas ir kad todėl augintojai kainas, nustatytas minėtame susitarime įtvirtintoje minimalių supirkimo kainų schemoje, galėjo gauti tik darydami vietinį profsąjungų spaudimą. Atsisakydamas nagrinėti du minėtus dokumentus Pirmosios instancijos teismas neįvykdė savo pareigos motyvuoti, todėl skundžiamas sprendimas yra negaliojantis.

- 74 Iš tikrųjų, norėdamas tinkamai įvertinti bylos aplinkybes Pirmosios instancijos teismas turi atidžiai išnagrinėti visus jam šalių pateiktus dokumentus, įskaitant ir tuos, kurie buvo pateikti šioje byloje po žodinių pastabų vykdant proceso organizavimo priemones Procedūros reglamento 64 straipsnio prasme, ir į juos atsižvelgti. Be to, skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas nepaminėjo dviejų ginčijamų dokumentų, t. y. 2001 m. gruodžio 11 d. fakso ir 2001 m. gruodžio 12 d. pranešimo.
- 75 Vis dėlto pagal nusistovėjusią teismų praktiką Pirmosios instancijos teismo pareiga motyvuoti neįpareigoja Pirmosios instancijos teismo parengti detalų atsakymą į kiekvieną bylos šalių pateiktą argumentą, o motyvavimas gali būti numanomas, jei jis leidžia suinteresuotiesiems asmenims suprasti, dėl ko buvo imtasi tokių priemonių, o kompetentingam teismui turėti pakankamai informacijos, kad galėtų vykdyti jam priklausančią kontrolę (žr. šiuo klausimu 2001 m. spalio 25 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-120/99, Rink. p. I-7997, 28 punktą ir sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 p, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink I-123, 372 punktą).
- 76 Tačiau dėl vertinimo, ar 2001 m. spalio 24 d. susitarimas buvo žodžiu ir slapta pratęstas po 2001 m. lapkričio 30 d., reikia pažymėti, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 164–184 punktuose, atsižvelgdamas į federacijų apeliančių nurodytus argumentus, detalai išnagrinėjo dokumentus, kuriais remdamasi Komisija priėmė ginčijamą sprendimą ir kurių įrodomąją galią ginčija federacijos apeliančės. Konkrečiai Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad skundžiamo sprendimo 169–184 punktuose nagrinėtų dokumentų turinys patvirtino, kad, kaip nurodė Komisija, per 2001 m. lapkričio 29 d. ir gruodžio 5 d. susitikimus buvo nuspręsta pratęsti 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimą.
- 77 Be to, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 186 ir 187 punktuose pabrėžė, kad augintojų federacijos patvirtindamos strategiją dėl pranešimo, skirto viešai

patvirtinti, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimas nebuvo pratęstas, ir paprašyti taikyti schemos kainas kaip profesinių sąjungų reikalavimą, slaptai vykdė minėtą susitarimą.

- 78 Tokiomis aplinkybėmis pirmasis FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl ketvirtojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo, pagrįsto tuo, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimas ir žodinis susitarimas nebuvo antikonkurencinio pobūdžio

- 79 Ketvirtuoju subsidiariu apeliacinio skundo pagrindu FNCBV tvirtina, jog Pirmosios instancijos teismas turėjo konstatuoti, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimas nėra antikonkurencinio pobūdžio dėl ekonominės situacijos, kuriai esant buvo sudarytas šis susitarimas, ir kad Pirmosios instancijos teismas turėjo išnagrinėti galimą šio susitarimo galiojimo pratęsimo poveikį.

- 80 FNCBV tvirtina, kad norėdamas įvertinti 2001 m. spalio 24 d. susitarimo anti-konkurencinį pobūdį Pirmosios instancijos teismas turėjo atsižvelgti į ekonominę situaciją. Ši federacija mano, kad byla buvo išskirtinė, nes nagrinėjamas sektorius buvo ypatingoje ekonominėje situacijoje, kuri paskatino Bendrijos valdžios institucijas nustatyti intervencijos sistemą dėl mėsos supirkimo, kad augintojai galėtų išsilaikyti.

- 81 FNCBV mano, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą nusprendęs, kad Komisija neprivalėjo įrodyti 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimo pratęsimo išnagrinėdama jo poveikį nagrinėjamu laikotarpiu taikytoms kainoms. Šiuo klausimu FNCBV Teisingumo Teismo prašo konstatuoti šio pratęsimo poveikio nebuvimą, nes regionuose atskiros skerdyklos nesilaikė minimalių supirkimo kainų schemos. Šiuo tikslu FNCBV pateikia lenteles, kuriose nurodytos atskirų Prancūzijos regionų skerdyklų taikytos supirkimo kainos, ir šiomis lentelėmis ji siekia įrodyti, kad realiai taikytos kainos skyrėsi skirtinguose regionuose ir daugeliu atvejų jos buvo mažesnės nei pasibaigus 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimui minėtoje schemoje nustatytos kainos.
- 82 Šio apeliacinio skundo pagrindo negalima priimti, nes jis grindžiamas klaidingu skundžiamo sprendimo 81–93 punktų aiškinimu.
- 83 Iš tikrųjų skundžiamo sprendimo 82 punkte Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarime numatytu įsipareigojimu sustabdyti importą siekta atskirti nacionalinę Prancūzijos rinką ir taip apriboti konkurenciją vieningoje rinkoje. Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 84 ir 85 punktuose nurodė, kad šį susitarimą pasirašiusios federacijos susitarė dėl minimalių supirkimo kainų schemos, kurios jos įsipareigojo laikytis, apribodamos augintojų ir skerdėjų komercinių derybų galimybes ir iškreipdamos kainų formavimąsi nagrinėjamosiose rinkose.
- 84 Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 86–92 punktuose išnagrinėjo situaciją, kuriai esant buvo sudarytas 2001 m. spalio 24 d. susitarimas. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas atsižvelgė tiek į žemės ūkio rinkų, kuriose su tam tikromis išimtimis yra taikomos Bendrijos konkurencijos normos, išskirtinumą, tiek į faktines bei teisines šio susitarimo įgyvendinimo sąlygas galvijienos sektoriaus krizės atveju.

- 85 Pirmosios instancijos teismas taip pat pažymėjo, kad kainos už didžiąją dalį karvių buvo daug didesnės nei Komisijos nustatytos intervencinės kainos. Pirmosios instancijos teismas taip pat nusprendė, kad apeliančių federacijų nurodytas 1999 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2790/1999 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikalųjų susitarimų ir suderintų veiksmų grupėms (OL L 336, p. 21) negalėjo būti taikomas šiuo atveju, nes augintojų federacijų narių tiekimas gerokai viršijo atitinkamos rinkos 30 % ribą, kurią peržengus pagal šį reglamentą neleidžiama taikyti bendrosios išimties vertikaliesiems susitarimams.
- 86 Iš šio skundžiamame sprendime pateikto tyrimo matyti, kad, priešingai nei tvirtina FNCBV, Pirmosios instancijos teismas vertindamas 2001 m. spalio 24 d. susitarimo antikonkurencinį pobūdį atsižvelgė į šio susitarimo ekonominį kontekstą.
- 87 Be to, iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, jog tam, kad būtų taikoma EB 81 straipsnio 1 dalis, nebūtina atsižvelgti į konkretų susitarimo poveikį, jei paaiškėja, kad juo siekiama trukdyti, riboti ar iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje (žr. šiuo klausimu 1966 m. liepos 13 d. Sprendimo *Consten ir Grundig prieš Komisiją*, 56/64 et 58–64, Rink. p. 429, 496 ir 2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 491 punktą).
- 88 Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas konstatavęs, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimo antikonkurencinis tikslas yra įrodytas, teisingai skundžiamo sprendimo 93 punkte nusprendė, kad Komisija neprivalėjo išnagrinėti konkretaus šių priemonių poveikio konkurencijai. Kadangi minėto susitarimo galiojimo pratęsimas po 2001 m. lapkričio 30 d. buvo taip pat įrodytas remiantis dokumentais, Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos nusprenddamas, kad nėra būtina įrodyti šį pratęsimą taip pat išnagrinėjant jo poveikį nagrinėjamu laikotarpiu taikytoms kainoms.

- 89 Todėl ketvirtasis FNCBV apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl trečiojo FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindo ir dėl penktojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo, pagrįstų Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida taikant Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį

- 90 Trečiuoju apeliacinio skundo pagrindu FNSEA, FNB, FNPL ir JA, palaikomi Prancūzijos Respublikos, tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas, nusprendęs, kad Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta baudų riba galėjo būti apskaičiuojama atsižvelgiant į federacijų narių, o ne kiekvienos federacijos apyvartą, padarė teisės klaidą. Federacijos apeliančės tvirtina, kad tai yra radikalus pasikeitimas teismų praktikoje nustatyto konkretaus, objektyvaus ir pateisinamo reikalavimo (t. y. kad apskaičiuojant šią ribą į įmonių asociacijos narių apyvartą galima atsižvelgti, tik jei ši asociacija remdamasi savo vidaus taisyklėmis gali įpareigoti savo narius) atžvilgiu. Prancūzijos Respublika priduria, kad kadangi federacijos apeliančės negali įpareigoti savo narių, Pirmosios instancijos teismas negalėjo pripažinti, kad, apskaičiuojant minėtoje nuostatoje nustatytas baudos ribas, galima atsižvelgti į šių narių apyvartą, nepatikrinęs, ar 2001 m. spalio 24 d. susitarimas iš tikrųjų turėjo poveikį galvijienos rinkai.
- 91 Pirma savo penktojo pagrindo dalimi FNCBV tvirtina, kad toks nukrypimas nuo teismų praktikos, nepateikiant pakankamų motyvų, pažeidžia teisinio saugumo principą, nes atitinkamos įmonės negali atskirti, kada Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta 10 % riba yra vertinama atsižvelgiant į įmonių asociacijos apyvartą, ir kada ji vertinama atsižvelgiant į šios asociacijos narių apyvartų sumą.

- 92 Reikia pažymėti, kad trečiasis FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindas ir pirma penktojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo dalis yra grindžiami klaidinga prielaida, kurią teisingai skundžiamo sprendimo 316–319 punktuose atmetė Pirmosios instancijos teismas.
- 93 Iš tikrųjų, kaip teisingai skundžiamo sprendimo 317 punkte priminė Pirmosios instancijos teismas, Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta 10 % riba pagal nusistovėjusią teismų praktiką gali būti skaičiuojama atsižvelgiant į visų įmonių asociacijos narėmis esančių įmonių apyvartą bent tuo atveju, kai pagal savo vidaus taisykles asociacija gali įpareigoti savo narius. Vis dėlto Pirmosios instancijos teismas kitame skundžiamo sprendimo punkte nurodė, kad ši teismų praktika ypatingais atvejais nedraudžia atsižvelgti į asociacijos narių apyvartą net ir tuomet, kai formaliai įmonių asociacija neturi įgaliojimų įpareigoti savo narių.
- 94 Vis dėlto FNSEA, FNB, FNPL ir JA tvirtina, kad naujausioje teismų praktikoje, konkrečiai minėto sprendimo *Finnboard prieš Komisiją* 66 punkte, Teisingumo Teismas aiškiai atmetė galimybę atsižvelgti į įmonių asociacijos narių apyvartą, kai ši asociacija neturi įgaliojimų įpareigoti savo narių.
- 95 Toks minėto sprendimo aiškinimas turi būti atmetas.
- 96 Iš tikrųjų generalinis advokatas savo išvados 53 punkte nurodė, kad iš minėto sprendimo *Finnboard prieš Komisiją* 66 punkto konteksto matyti, jog įmonės, asociacijos, kuriai Komisija paskyrė baudą, narės, nebuvo susijusios su pažeidimu. Būtent tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad norėdama paskirti baudą įmonių asociacijai, kurios pačios apyvarta neatitinka jos dydžio ir galios rinkoje, Komisija gali atsižvelgti į įmonių, šios asociacijos narių, apyvartą tam, kad nustatytų

atgrasančią sankciją, tačiau tam reikia, kad minėtos asociacijos vidaus taisyklės numatytų galimybę įpareigoti savo narius.

97 Todėl, kaip tai pabrėžia Komisija, kai, kaip ir šioje byloje, įmonių asociacijos nariai aktyviai dalyvavo įgyvendinant antikonkurencinį susitarimą, Pirmosios instancijos teismas galėjo nuspręsti, kad galima atsižvelgti į šių narių apyvartą, siekiant nustatyti sankciją, net jei nagrinėjama asociacija, priešingai minėto sprendimo *Finnboard prieš Komisiją* 66 punkte aprašomai situacijai, neturi galimybės įpareigoti savo narių. Todėl Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 319 punkte teisingai nusprendė, kad toks atsižvelgimas yra pateisinamas „tais atvejais, kai asociacijos padarytą pažeidimą sudaro jos narių veiksmai arba nagrinėjami antikonkurenciniai veiksmai asociacijos vykdomi jų naudai ar bendradarbiaujant su jais, pačiai asociacijai neturint objektyvių interesų, nepriklausomų nuo jos narių interesų“.

98 Be to, kitoks aiškinimas prieštarautų būtinybei užtikrinti už konkurencijos normų pažeidimus paskirtų sankcijų atgrasomąjį pobūdį. Iš tikrųjų, kaip teisingai skundžiamo sprendimo 318 punkte nurodė Pirmosios instancijos teismas, priešingu atveju galėtų netekti prasmės Komisijos teisė skirti nagrinėjamą pažeidimą atitinkančio dydžio baudas, nes asociacijoms, turinčioms labai mažą apyvartą, bet vienijančioms daug įmonių su reikšminga bendra apyvarta, nors formaliai ir negalinčioms jų įpareigoti, būtų galima skirti tik labai mažas baudas, net jeigu jų padaryti pažeidimai turėtų nemenką įtaką aptariamoms rinkoms.

99 Priešingai nei tvirtina FNCBV, iš skundžiamo sprendimo 318–325 punktų aiškiai matyti, kad Pirmosios instancijos teismas šiuo klausimu pateikė pakankamus motyvus.

100 Federacijos apeliantės taip pat tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 320–323 punktuose, norėdamas šioje byloje nukrypti nuo nusistovėjusios teismų praktikos, susijusios su situacijomis, kai Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta 10 % apyvartos riba turi būti apskaičiuojama remiantis visų įmonių asociacijos narių apyvarta, Pirmosios instancijos teismas iš bylos faktinių aplinkybių nustatė keturis kriterijus, kuriuos jis pripažino „ypatingomis aplinkybėmis“. Tai atvejai, kai nagrinėjamos įmonių asociacijos pagrindinė funkcija yra apsaugoti savo narius ir atstovauti jų interesams, nagrinėjamas antikonkurencinis susitarimas yra susijęs su šios asociacijos narių, o ne pačios asociacijos veikla, šis susitarimas buvo sudarytas minėtos asociacijos narių labui ir kai ši asociacija bendradarbiavo vykdant nagrinėjamą antikonkurencinę veiklą.

101 Tačiau FNSEA, FNB, FNPL ir JA mano, kad, pirma, trys iš šių kriterijų yra pritaikomi visoms įmonių asociacijoms. Antra, vietos susitarimai ir tam tikrų augintojų grupių veiksmai, nurodyti skundžiamo sprendimo 323 punkte, neįrodo visų aktyvių šių federacijų narių bendradarbiavimo galvijienos rinkoje, o tik rodo keletą iš jų tarpusavio bendradarbiavimą. Taigi Pirmosios instancijos teismo išvada negali būti pateisinama objektyviu ryšiu tarp minėtų federacijų ir visų jų narių ir nėra pagrįsta netiesioginiu minėtų narių dalyvavimu šioje byloje nagrinėjamoje antikonkurencinėje veikloje.

102 Šie argumentai yra grindžiami klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu ir turi būti atmesti.

- 103 Iš tikrųjų skundžiamo sprendimo 319 punkte Pirmosios instancijos teismas nurodė naujas ypatingas aplinkybes, taikomas įmonių asociacijų padarytų pažeidimų atveju, kurios buvo prijungtos prie teismų praktikoje jau pripažintų aplinkybių. Tačiau skundžiamo sprendimo 320–323 punktuose Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo, ar šiuo atveju buvo tokios ypatingos aplinkybės, kad federacijos apeliančios nuspręstų, ar Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta 10 % riba turi būti apskaičiuojama remiantis šių federacijų narių apyvarta, ar vis dėlto jų pačių apyvarta.
- 104 Reikia pažymėti, kad, pirma, FNSEA, FNB, FNPL ir JA neginčija Pirmosios instancijos teismo teiginių jų atžvilgiu, esančių skundžiamo sprendimo 320–322 punktuose, ir antra, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 59 punkte, faktų ir įrodymų vertinimas, nebent jie buvo iškreipti, nėra teisės klausimas, kurį galėtų peržiūrėti Teisingumo Teismas nagrinėdamas apeliacinį skundą (žr. 2002 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *DKV prieš VRDT*, C-104/00 P, Rink. p. I-7561, 22 punktą ir 2008 m. kovo 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Infront WM*, C-125/06 P, Rink. p. I-1451, 57 punktą). Tačiau šioje byloje Teisingumo Teisme nebuvo ginčijamas faktų iškraipymas.
- 105 FNCBV mano, kad jos atveju nėra įvykdyti du iš keturių Pirmosios instancijos teismo nustatytų kumuliacinių kriterijų. Ši federacija pirmiausia tvirtina, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimo pasirašymas visiškai nebuvo reikšmingas jos nariams, nes jame tik nurodomos rekomenduojamos minimalios galvijų supirkimo kainos. Taigi šis susitarimas prieštaravo jų interesams. Be to, minėto susitarimo pasirašymu nebuvo nutraukta skerdyklų blokada, nes blokada, kaip matyti iš Komisijos bylos medžiagos, buvo vykdoma toliau. Be to, minėtos federacijos narių suinteresuotumo 2001 m. spalio 24 d. susitarimo pasirašymu nebuvimas buvo patvirtintas labai nedideliu Komisijos nurodytų vietos susitarimų kiekiu.

106 Antra, FNCBV interesų nepriklausomybė nuo jos narių interesų pasireiškia ne tik tuo, kad ji neturi įgaliojimų įpareigoti savo narius, bet ir nedideliu vietos susitarimų, sudarytų pasibaigus 2001 m. spalio 24 d. susitarimo galiojimui, kiekiu.

107 Šiam argumentui negali būti pritarta.

108 Iš tikrųjų, kadangi faktinių aplinkybių vertinimas priklauso išimtinai Pirmosios instancijos teismo kompetencijai, Teisingumo Teismas netikrina, ar Pirmosios instancijos teismas teisingai skundžiamo sprendimo 322 punkte nusprendė, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimas buvo sudarytas tiesiogiai FNCBV bazinių narių naudai ir ar minėto sprendimo 323 punkte teisingai nusprendė, kad šis susitarimas buvo įgyvendinamas pirmiausia departamentų federacijoms bei vietos žemės ūkio profesinių sąjungoms ir skerdimo įmonėms sudarant vietos susitarimus.

109 FNCBV taip pat tvirtina, kad nei Komisija, nei Pirmosios instancijos teismas neįrodė, kad buvo neįmanoma, jog įmonėms federacijų apeliančių narėms būtų skirtas Komisijos sprendimas tokiu būdu, kad joms būtų paskirtos individualios baudos. FNCBV mano, jog iš gairių 5 punkto c papunkčio matyti, kad tik kai neįmanoma paskirti individualių baudų įmonių asociacijos nariams, Komisija gali paskirti pačiai asociacijai baudą, atitinkančią visų pavienių baudų, kurios galėtų būti skiriamos kiekvienai asociacijos narei, sumą. Kadangi nei Komisija, nei Pirmosios instancijos teismas nesistengė motyvuoti federacijų apeliančių narių bendros apyvartos panaudojimo apskaičiuojant šioms federacijoms skirtas baudas, skundžiamas sprendimas yra neteisėtas ir turi būti panaikintas.

- 110 Reikia konstatuoti, kad šį argumentą dėl gairių 5 punkto c papunkčio pažeidimo FNCBV pirmą kartą nurodė apeliaciniame skunde. Todėl tai, remiantis Procedūros reglamento 42 straipsnio 2 dalimi, pagal to paties reglamento 118 straipsnį taikoma apeliacinėse bylose, yra naujas pagrindas, kuris yra nepriimtinas, nes jis nėra grindžiamas teisinėmis ar faktinėmis aplinkybėmis, nustatytomis vykstant procesui.
- 111 Iš to išplaukia, kad trečiasis FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindas ir pirma penktojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo dalis turi būti atmesti kaip iš dalies nepriimtini ir iš dalies nepagrįsti.
- 112 Antra penktojo savo apeliacinio skundo pagrindo dalimi FNCBV tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 320 ir kituose punktuose nurodyti motyvai prieštarauja motyvams, išdėstytiems to paties sprendimo 341 punkte, susijusiems su draudimo sudėti sankcijas taikymu.
- 113 Iš tikrųjų skundžiamo sprendimo 341 punkte Pirmosios instancijos teismas grįsdamas tai, kad bauda buvo paskirta federacijoms apeliančioms, o ne jų nariams, pabrėžė tai, kad šios federacijos pasirašė 2001 m. spalio 24 d. susitarimą, jame dalyvavo asmeniškai, prisiėmė atsakomybę ir įgyvendino šį susitarimą. Tačiau šio sprendimo 320 ir kituose punktuose pabrėžiama tai, kad šis susitarimas nebuvo susijęs su federacijų apeliančių veikla, kad priemonės, kurių buvo imtasi, nedaro joms poveikio, kad minėtas susitarimas buvo sudarytas tiesiogiai šių federacijų narių naudai, ir galiausiai, kad šį susitarimą įgyvendino minėtų federacijų nariai.

- 114 Pirmosios instancijos teismas šitaip pateikė prieštarigus motyvus, pirmiausia dėl tvirtinimo, kad federacijos apeliančės tiesiogiai ir aktyviai dalyvavo sudarant ir įgyvendinant 2001 m. spalio 24 d. susitarimą, ir antra, dėl tvirtinimo, kad šios federacijos buvo tik jų narių veiksmų įrankis.
- 115 Be to, skundžiamo sprendimo 341 punkte nurodydamas asmeninių federacijų apeliančių dalyvavimą pažeidimuose, už kuriuos ginčijamu sprendimu buvo paskirtos baudos, Pirmosios instancijos teismas netiesiogiai pripažino, kad tai, jog apskaičiuojant Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą 10 % apyvartos ribą buvo atsižvelgta į jų narių apyvartas, šioje byloje buvo nepagrįsta.
- 116 Prancūzijos Respublika mano, kad Pirmosios instancijos teismo tvirtinimas skundžiamo sprendimo 343 punkte, kad ginčijamu sprendimu federacijų apeliančių baziniams nariams nebuvo skirtos sankcijos, prieštarauja tam, kad to paties sprendimo 319 punkte atsižvelgimas į šių narių apyvartas apskaičiuojant minėtą 10 % ribą yra grindžiamas aplinkybe, kad 2001 m. spalio 24 d. susitarimas buvo sudarytas tiesiogiai minėtų narių naudai ir su jais bendradarbiaujant.
- 117 Šie tariami motyvų prieštaravimai yra grindžiami klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Dėl šios priežasties antra penktojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo dalis turi būti atmesta.
- 118 Iš tikrųjų reikia konstatuoti, kad prieš nusprenddamas, ar Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta 10 % riba turėjo būti apskaičiuojama remiantis visų

federacijų apeliančių narių apyvartomis, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 320–323 punktuose patikrino, ar minėtos federacijos buvo minėto sprendimo 319 punkte nustatytoje ypatingoje situacijoje, t. y. ar šių federacijų padarytas pažeidimas buvo susijęs su jų narių veikla, ir ar nagrinėjamą antikonkurencinę veiklą minėtos federacijos vykdė tiesiogiai savo narių naudai ir bendradarbiaudamos su jais. Atlikdamas šį tyrimą Pirmosios instancijos teismas domėjosi federacijų apeliančių funkcijomis, apibrėžė 2001 m. spalio 24 d. susitarime nurodytą veiklą bei asmenis, pasinaudojusius šiuo susitarimu, ir išnagrinėjo šio susitarimo įgyvendinimo būdus.

119 Tačiau skundžiamo sprendimo 341–345 punktuose Pirmosios instancijos teismas atmetė ieškinio pagrindą dėl Komisijos padaryto draudimo sudėti sankcijas principo pažeidimo. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas pirmiausia nustatė, kad kiekvienai federacijai bauda buvo skirta dėl jų dalyvavimo pažeidime ir kiekvienos iš jų asmeninės atsakomybės jame, nes visos federacijos apeliančės dalyvavo pažeidime, nors ir skirtingais tikslais bei apimtimi. Antra, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ginčijamu sprendimu tie patys ūkio subjektai arba asmenys nėra kelis kartus baudžiami už tas pačias faktines aplinkybes, nes jame nenustatomos baudos tiesioginiams ar netiesioginiams baziniams federacijų nariams.

120 Taigi Pirmosios instancijos teismo sprendime nėra motyvų prieštaravimo dėl to, kad jis, remdamasis savais argumentais, skundžiamo sprendimo 324 punkte nusprendė, kad apskaičiuojant Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatytą 10 % ribą buvo galima atsižvelgti į federacijų apeliančių bazinių narių apyvartas, o to paties sprendimo 344 punkte nusprendė, kad pažeidėjai nesutapo, nes ginčijamu sprendimu tie patys ūkio subjektai arba asmenys nėra kelis kartus baudžiami už tas pačias faktines aplinkybes.

- 121 Iš to matyti, kad antra penktojo FNCBV apeliacinio skundo dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.
- 122 Todėl turi būti atmesti visas trečiasis FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindas ir visas penktasis FNCBV apeliacinio skundo pagrindas.

Dėl ketvirtojo FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindo, pagrįsto draudimo sudėti sankcijas ir šių sankcijų proporcingumo principo pažeidimu, nes Pirmosios instancijos teismas kiekvienai iš šių federacijų paskyrė atskirą baudą, apskaičiuotą atsižvelgiant į bendrą jų bendrų narių apyvartą

- 123 Ketvirtuoju apeliacinio skundo pagrindu FNSEA, FNB, FNPL ir JA tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas negalėjo nepažeisdamas draudimo sudėti sankcijas bei šių sankcijų proporcingumo principo ir neprieštaraudamas pats sau nustatyti atskirų baudų FNSEA ir visoms trimis jos pafederacijoms, kurių nariai, veikiantys galvijienos rinkoje, yra bendri. Pirmosios instancijos teismas turėjo konstatuoti, kad nė viena iš keturių federacijų neturėjo savarankiškų interesų bendrų jų narių interesų ir kitų trijų federacijų interesų atžvilgiu, ir negalėjo patvirtinti Komisijos kiekvienai federacijai taikyto baudų apskaičiavimo būdo, kuris buvo grindžiamas bendromis minėtų narių apyvartomis.
- 124 Minėtos federacijos tvirtina, jog tam, kad pateisintų sankcijų sudėjimą, Pirmosios instancijos teismas atsižvelgė į kiekvieną iš keturių federacijų apeliančių bendrame kontekste, t. y. kaip į atskirus juridinius asmenis, turinčius atskirus biudžetus ir savus

interesus. Tačiau norėdamas pagrįsti, kad nebuvo peržengta riba, jis atsižvelgė į kiekvieną iš šių federacijas konkrečioje situacijoje sudarant 2001 m. spalio 24 d. susitarimą, t. y. kaip į federacijas, visas keturias veikusias turint vieną ir tą patį interesą, konkrečiai jų bendrą galvijienos rinkoje veikiančių narių interesą. Keturios federacijos apeliančios mano, kad vienai federacijai, ar tai būtų FNSEA, ar FNB, kuriai priklauso visi bendri nariai, galėjo būti paskirta sankcija tik atsižvelgiant į minėtų narių finansines galimybes, o nustatant bausmę kitoms trimis federacijoms turėjo būti atsižvelgta tik į jų pačių pajamas.

¹²⁵ Prancūzijos Respublika tvirtina, kad kadangi baziniai keturių federacijų apeliančių nariai gali būti bendri kelioms iš jų, Pirmosios instancijos teismas pervertino šių federacijų ekonominę galią. Todėl tai, kad apskaičiuojant federacijoms apeliančioms skirtų baudų ribas buvo atsižvelgta į kiekvienos iš jų narių apyvartą, neišvengiamai lėmė minėtoms federacijoms paskirtų baudų neproporcingumą.

¹²⁶ Šiuos argumentus, kuriuos šios federacijos jau buvo nurodžiusios pirmojoje instancijoje, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 340–346 punktuose atmetė.

¹²⁷ Iš tikrųjų Pirmosios instancijos teismas pirmiausia priminė teismų praktiką, pagal kurią *non bis in idem* principo taikymui būtinos trys sąlygos: tos pačios faktinės aplinkybės, tas pats pažeidėjas ir tas pats saugomas teisinis interesas; šis principas draudžia, siekiant apsaugoti tą patį teisinį gėrį, tą patį asmenį už tą patį neteisėtą elgesį bausti daugiau kaip vieną kartą, ir konstatavo, kad Komisija federacijas apeliančias nubaudė atsižvelgdama į jų dalyvavimą darant pažeidimą ir kiekvienai iš jų tenkančią atsakomybės dalį.

- 128 Pirmosios instancijos teismas taip pat įvertino tai, kad aplinkybė, jog FNB, FNPL ir JA yra FNSEA nariai nereiškia, kad šios federacijos buvo nubaustos kelis kartus už tą patį pažeidimą, nes minėtos federacijos yra nepriklausomi teisės subjektai, turintys atskirus biudžetus ir ne visuomet sutampančius tikslus, o taip pat organizuoja atitinkamas profesinių sąjungų akcijas, siekdamos ginti savo konkrečius interesus.
- 129 Galiausiai remdamasis savo praktika, pagal kurią tai, kad nustatant 10 % ribą buvo atsižvelgta į įmonių asociacijų narių apyvartą, nereiškia, kad jiems buvo skirta bauda arba kad atitinkama asociacija turi perkelti savo nariams šios baudos našą (žr. minėto sprendimo *CB ir Europay prieš Komisiją* 139 punktą), Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 343 punkte nusprendė, kad kadangi ginčijamu sprendimu nebuvo nubausti individualūs ūkininkai, esantys netiesioginiais federacijų apeliančių nariais, nereiškia, jog tai, kad baziniai FNB, FNPL ir JA nariai yra ir FNSEA nariai, trukdo Komisijai nubausti atskirai kiekvieną iš šių federacijų.
- 130 Todėl Pirmosios instancijos teismas galėjo skundžiamo sprendimo 344 punkte teisingai nuspręsti, kad *non bis in idem* principas nebuvo pažeistas, pažeidėjai nesutampa, taip pat nebuvo pažeistas ir proporcingumo principas, nes federacijų apeliančių tiesioginiams arba netiesioginiams nariams nebuvo skirta dviguba bauda už tą patį pažeidimą.
- 131 Todėl ketvirtasis FNSEA, FNB, FNPL ir JA apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl šeštojo FNCBV apeliacinio skundo pagrindo, kuriuo prašoma sumažinti jai paskirtą baudą

132 Šeštuoju apeliacinio skundo pagrindu FNCBV kaltina Pirmosios instancijos teisumą kad šis, nustatęs jai 360 000 EUR baudą, pažeidė Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį, nes minėta suma sudaro beveik 20 % jos apyvartos, t. y. jos pajamų sumos, nors minėta nuostata nustato, kad gali būti paskirta bauda, sudaranti 10 % pažeidimą padariusios įmonės apyvartos.

133 Vis dėlto, kadangi šis apeliacinio skundo pagrindas grindžiamas prielaida, kad Komisija, norėdama patikrinti, ar paskirta bauda viršija Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatytą 10 % apyvartos ribą, negalėjo atsižvelgti į federacijų apeliančių narių apyvartą, jis turi būti atmestas, nes ši prielaida yra klaidinga dėl šio sprendimo 92–111 punktuose išdėstytų priežasčių.

134 Kadangi visi federacijų apeliančių pagrindai buvo atmesti, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 135 Remiantis Procedūros reglamento 122 straipsnio pirmąja pastraipa, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą, taikomą apeliacinėse bylose pagal to paties reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė.
- 136 Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš federacijų apeliančių, o jos pralaimėjo bylą, jos turi padengti bylinėjimosi išlaidas.
- 137 Prancūzijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinius skundus.

2. *Coop de France bétail et viande*, anksčiau vadinta *Fédération nationale de la coopération bétail et viande* (FNCBV), *Fédération nationale des syndicats*

d'exploitants agricoles (FNSEA), Fédération nationale bovine (FNB), Fédération nationale des producteurs de lait (FNPL) ir Jeunes agriculteurs (JA) padengia bylinėjimosi išlaidas.

3. Prancūzijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.